

Slovenski dom

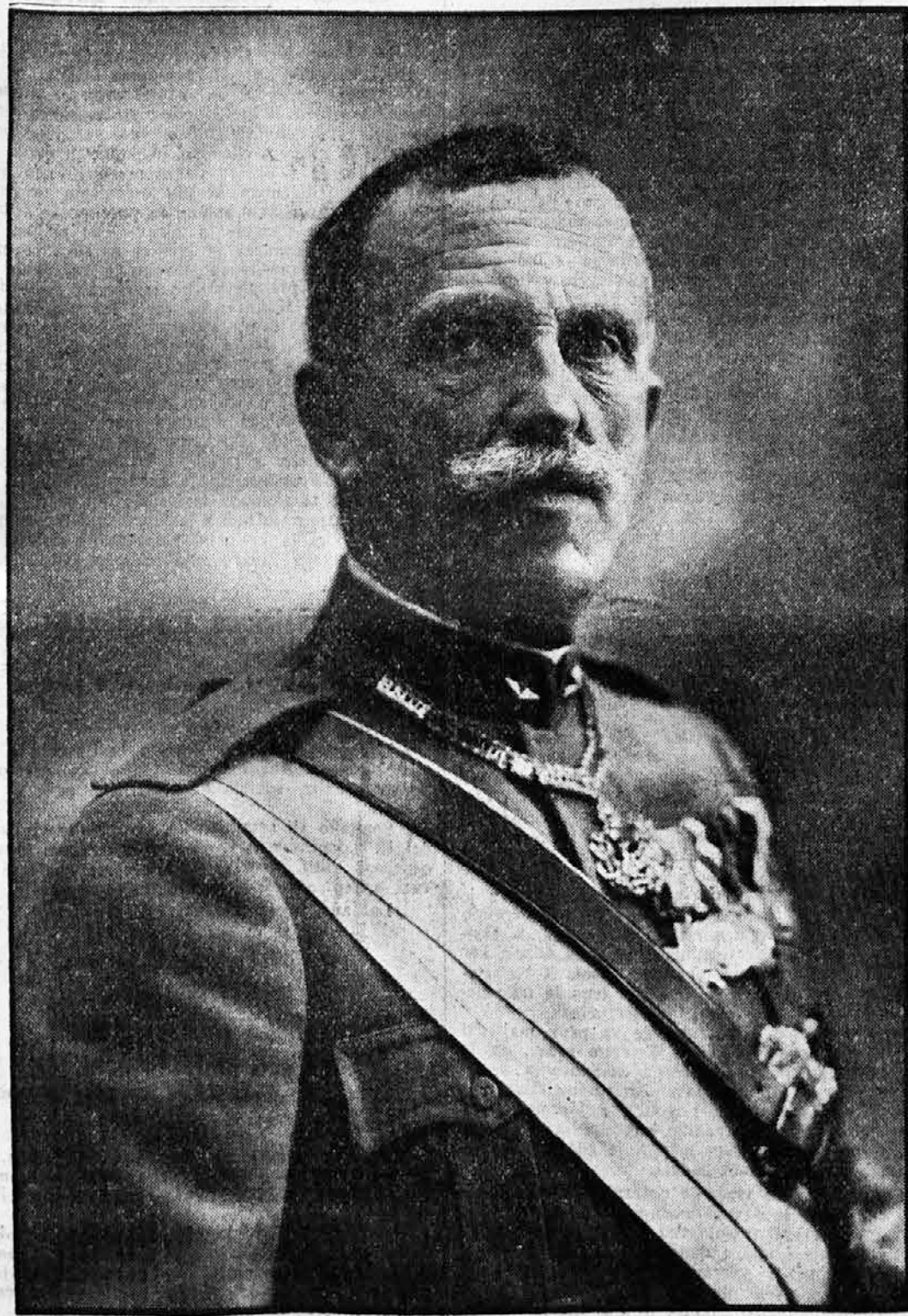
Stev. 101

V Ljubljani, sobota 3. maja 1941

Leto VI.

Mir in pravica Rima: Duce dal Sloveniji, zasedeni po Italijanski Vojski, avtonomno ustavo pod vrhovno oblastjo Rima

Novi zakoni spoštujejo slovensko jezikovno, kulturno in etnično izročilo
Vse ljudstvo izraža zvesto hvaležnost Nj. Vel. Kralju in Cesarju ter Duceju

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje je danes na svojem sedežu sprejel zastopnike slovenskih političnih, gospodarskih in kulturnih ustanov ter zastopnike delovnega ljudstva in jim s Kraljevim odlokom razglasil naslednji zgodovinski sklep:

Člen 1.

Slovensko ozemlje, katerega meje so odrejane kakor na priključni karti, je integralni del Kraljevine Italije in tvori Ljubljansko provincijo.

Člen 2.

S kraljevskimi dekreti, kateri se bodo izdali na predlog predsednika Vlade, se bodo odredile uredbe za ljubljansko provincijo, katera, imajoč kompaktno slovensko ljudstvo, bo imela avtonomno ustavo, upoštevajoč etnični karakter ljudstva, geografski položaj ozemlja in posebne potrebe pokrajine.

Člen 3.

Vladno oblast bo izvrševal Visoki Komisar, imenovan s kraljevskim dekretom na predlog Dučaja Fašizma, Predsednika Vlade in ministra za notranje posle.

Člen 4.

Visokemu Komisarju bo pomagal svet od 14 zastopnikov, izbranih med produktivnimi kategorijami slovenskega ljudstva.

Člen 5.

Vojaška služba ne bo obvezna za slovensko ljudstvo ljubljanske Provincije.

Člen 6.

Poučevanje v ljudskih šolah bo obvezno v slovenskem jeziku. V srednjih in višjih šolah bo fakultativen pouk italijanskega jezika. Vse službene odredbe bodo izhajale v obeh jezikih.

Člen 7.

Kraljevska vlada je pooblaščenca da na ozemlju ljubljanske Provincije objavlja Ustavo in druge zakone Kraljevine, da izdaja potrebne odredbe, da jih dovede v sklad z že postoječo zakonodajo in z odredbami, katere se bodo izdajale v smislu čl. 2.

Člen 8.

Ta dekret velja od dneva, ko bo objavljen v »Službenem listu« Kraljevine ter bo predložen Zakonodajnim Skupščinama v svrhu pozakornitve.

Ko je Kr. Civilni Komisar prebral gornji odlok, je v krajšem nagovoru razložil bistvo njegovega pomena ter poudaril važnost Dučevih ukrepov za ureditev položaja Slovencev v Italijanskem Kraljestvu. Izrazil je prepričanje, da bodo navzoči zastopniki sloven-

skega ljudstva, kakor do zdaj, tudi v bodoče sodelovali z njim pri delu za lepšo in boljšo bodočnost nove pokrajine.

Bivši ban dr. Marko Natlačen je spregovoril kot tolmač čustev vseh navzočih ter čustev vsega slovenskega prebivalstva ter nato prebral spomenico Dučeu, v kateri izraža Ustvaritelju Nove Italije hvaležnost za razumevanje in naklonjenost, ki jo je s tem zgodovinskim dejanjem pokazala do Slovencev. Dr. Natlačen je prosil Kr. Civ. Komisarja, naj to spomenico kot izraz čustev slovenskega ljudstva pošlje visokemu Naslovniku.

Kr. Civilni Komisar se je za izraze vdanosti ter za spomenico zahvalil ter zagotovil, da bo takoj predložena Dučeu.

Takoj potem je povzel besedo generalni vikar g. Ignacij Nadrah, ki je Kr. Civilnemu Komisarju izročil spomenico z izrazi hvaležnosti in vdanosti do Dučaja v imenu ljubljanskega škofa in njegove duhovščine s prošnjo, naj tudi to spomenico pošlje Dučeu.

Z vzkliki »Živel Kralj in Cesar«, »Živel Duček«, »Živela Italija«, »Živela Slovenija« se je to zgodovinsko dejanje tako pomembno za bodočo usodo našega ljudstva zaključilo.

Veliki dan

Ljubljana, 3. maja.

Odlok, s katerim je danes Mussolini, Duce Fašizma, Predsednik vlade in Vrhovni Poveljnik Italijanskih Oboroženih Sil na vseh frontah, uredil usodo slovenskega ozemlja, zasedenega po italijanski vojski, je dogodek zgodovinskega pomena. Ta dogodek pozdravlja ves naš, teško preizkušeni narod na ozemlju, ki je zdaj dobilo varno zavetje v Veliki Italiji. To dejanje Dučevje uvidevnosti, naklonjenosti in daljnovidnosti pričja, da je volja naše nove velike države, da ljudstvo, ki na tem ozemlju prebiva, ohrani svoja posebna kulturna,

jezikovna in etnična izročila v okviru široke avtonomije, ki mu je bila dodeljena. Namen Dučevjevega zgodovinskega sklepa je ohraniti v Sloveniji njene svojske značilnosti in sicer s sodelovanjem vseh stvarjalnih delovnih stanov slovenskega prebivalstva, čigar zastopniki so poklicani v svet avtonomne Ljubljanske pokrajine. S tem je Duček hotel dati jasen dokaz tega, kar je duh korporativnega reda in zakonodaje, ki ureja življenje Fašistične Italije.

(Nadaljevanje na drugi strani, 4. stolpec zgoraj.)

Intense operazioni aeree contro le posizioni inglesi a Tobruk

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 2 maggio 1941-XIX:

Nostri aerei hanno bombardato opere portuali di La Valletta. In combattimenti aerei sull'isola di Malta la caccia tedesca ha abbattuto tre velivoli »Hurricane«.

In Africa Settentrionale, nel settore di Sollum, azioni di reparti italo-tedeschi e dell'aviazione germanica. Quest'ultima ha attaccato, in volo radente automezzi, ammassamenti di truppe e batterie nemiche. Velivoli italiani e tedeschi hanno proseguito azioni di bombardamento intensivo contro le difese di Tobruk, dove la nostra pressione si fa

sempre più forte. Quattro velivoli nemici sono stati abbattuti dalla caccia tedesca.

Il nemico ha compiuto azioni aeree contro Derna e Bengasi, provocando alcune vittime e danni non gravi.

In Africa Orientale nulla di notevole di segnalare.

Veliki dan

(Nadaljevanje s 1. strani.)

V tej slovesni uri, tako pomembni in razveseljivi za Slovence na tem ozemlju in za druge, izraža vse naše ljudstvo svojo globoko vdanost in zahvalo visokemu Savojskemu Kraljevskemu Domu, ki je bil stoletja zgled junaštva in pravičnosti pri svojem vladanju. O tej pravičnosti pravi vrsta svetnikov, ki jih je Savojski Dom dal Katoliški Cerkvi, katere vero izpoveduje vse slovensko ljudstvo. Po moдрosti in plemenitosti sedanega Vladarja, ki je bil v preteklih vojnah in v sedanji vojni med svojimi vojniki, smo dobili tisto, kar je razglasil novi zakon.

Njemu gredo najgloblji izrazi naše zvestobe!

Najglobljo svojo zahvalo pa slovensko ljudstvo izraža Duceju in njegovi politični moдрosti, s katero je za našo deželo določil ustavo, ki varuje jedro našega ozemlja in njegovo izročilo, ki jamči Sloveniji avtonomijo. Po Njegovi uvidenosti in pravičnosti smo dobili pravni položaj, kakršnega naša zemlja dozdaj ni še bila deležna. Pravica, ki je narekala to velikodušno rešitev, je bila pravica Rima, pravica moči, a hkratu pravica miru ter spoštovanja narodnih samobitnosti. Ta pravica jamči spoštovanje sklenjenih pogodb, jamči za red in za bodočnost narodov, ki žive pod Ducejevim vodstvom. Njegova beseda in njegova volja sta ne le poročilo nam, temveč tudi nada vsem Slovincem.

Slovensko ljudstvo v Ljubljanski pokrajini, ki je naglo zvedelo za ta zgodovinski dogodek, je v prestolnici in drugod začelo dajati takoj duška svoji radosti. Po Ducejevi volji je izginila mora vojne. Ljudstvo si je oddahnilo in gleda v radostnem pogumu v bodočnost, za dejanji pa bo dokazalo, da je vredno Ducejeve naklonjenosti in dohrote.

Sprejemi zastopnikov socialno-zavarovalnih zavodov pri g. Civilnem Komisarju

Nj. Eksk. Kr. Civilni Komisar Grazioli je v torek, 29. aprila sprejel zastopnike OUZD in Pokojninskega zavoda za namescence. Zastopniki socialno-zavarovalnih zavodov so visokega predstavnika ital. civilnih oblasti na našem ozemlju pozdravili z izrazi vdanosti in podčrtali svojo dobro voljo, da v okviru danih možnosti neovirano izpolnjujejo dolžnosti, ki jih socialnemu zavarovanju nalagajo veljavni zakoni in posebno še sedanje izredno težke socialne in zdravstvene prilike.

Gospod Komisar je izrekel načelo, da mora biti delo vestransko spoštovano in zaščiteno. Vsi morajo z vso prizadevnostjo izvrševati svoje dolžnosti. Gospod Komisar bo vsem takim prizadevanjem nudil vso svojo stvarno in moralno pomoč. Razveseljivo je, da je gospod Komisar pokazal veliko osebnega poznavanja problemov socialnega zavarovanja. Zato smo tudi uverjeni, da bo socialno zavarovanje v visokem predstavniku Fašistične Italije imelo svojega dobrega zaščitnika.

Ob tej priliki izrekamo tudi prepričanje, da bodo delodajalci s posebno vno in vestnostjo razumeli potrebe socialnega zavarovanja in izvrševali vestno iz zakonov izvirajoče dolžnosti. Zavarovanci pa morajo tudi z lastnimi sredstvi in zlasti s svojo moralno zrelostjo prispevati k zaščiti koristi socialnega zavarovanja in preprečevati zlasti vse zlorabe.

Sottoposizione a vigilanza della TPD

Il R. Commissario Civile per i territori sloveni occupati

decreta:

L'ingegnere Enrico Raverta fu Eusebio è nominato commissario della Trboveljska premogokopna družba, società anonima, con sede a Lubiana.

Spettano ali commissario, sotto l'alta vigilanza del R. Commissario Civile per i territori sloveni occupati, tutti poteri statutariamente conferiti ai vari organi sociali per la gestione ordinaria.

Lubiana, 28 aprile 1941-XIX.

Il R. Commissario Civile per i territori sloveni occupati:

EMILIO GRAZIOLI

Trboveljska premogokopna družba pod nadzorstvom

Kr. Civilni Komisar za sedeno slovensko ozemlje

odloča:

Inženir Henrik Raverta, pok. Evzebijski, se postavlja za komisarja Trboveljske premogokopne družbe, delniški družbi s sedežem v Ljubljani.

Gori omenjeni komisar ima pod visokim nadzorstvom Kr. Civilnega Komisarja za sedeno slovensko ozemlje vse pravice, podeljene s pravili raznim družbenim organom za redno poslovanje.

Ljubljana, dne 28. aprila 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar za sedeno slovensko ozemlje: EMILIO GRAZIOLI

V treh vrstah . . .

Iz Trsta so predvčerajšnjim odpotovali številni italijanski delavci, ki bodo porazdeljeni po raznih nemških tovarnah čez poletje.

Na Reki in Sušaku so v sredo proti večeru začutili precejšen potresni sunek, ki ga je spremljalo močno podzemeljsko bobnenje. Bobnenje je trajalo dobro minuto. Potres pa ni povzročil nobene stvarne škode, le nekaj strahu so ljudje prestali.

Kakor poročajo je ostal pri življenju konzul dr. Gorican, ki je bil ob priliki bombardiranja Belgrada v mestu.

V Mariboru je po vseh obratih uveljavljen pravilnik o najnižjih delavskih »dah« kakor velja v Nemčiji.

Univerza spet odprta

Ljubljana, 3. maja.

Z današnjim dnevom, 3. majem, je univerza v Ljubljani zopet odprta. Predavanja in vaje se prično 12. maja 1941.

Vsi brezposelni delavci in namescenci, katerih stalno bivališče je na slovenskem ozemlju, zasedenem po italijanski oboroženi sili, naj se nemudoma prijavijo pisмено ali ustmeno pri javni borzi dela v Ljubljani. Prijave se sprejemajo samo proti predložitvi poslovnih knjižic.

Nepretrgani letalski napadi na angleške postojanke v Tobruku

Nekje v Italiji, 2. maja. Uradno poročilo št. 331 generalnega štaba italijanskih vojnih sil pravi:

Naša letala so bombardirala pristaniške naprave v La Valetti. Nemški lovci so sestrelili tri letala vrste »Hurricane« med letalsko bitko nad otokom Malta.

V severni Afriki je bilo v odseku pri Sollumu delovanje italijanskih in nemških letal. Letala so v nizkem poletu napadla motorna vozila, zbiranja črt in sovražne baterije. Italijanska in nemška letala so še naprej hudo bombardirala obrambne naprave pri Tobruku, kjer postaja naš pritisk vedno hujši. Nemški

lovci so sestrelili štiri sovražna letala. Sovražnik je izvedel letalske polete nad Derno in Benghazijem. Bilo je nekaj lahke škode in nobene žrtve.

V vzhodni Afriki ni bilo nič posebnega.

Provincia di Fiume e il territorio di Zara - zona di operazioni

Roma, 2 maggio

La Gazzetta Ufficiale pubblica il seguente bando del Duce del Fascismo, Primo Maresciallo dell'Impero, Comandante le truppe operanti su tutte le fronti:

Art. 1) Sono da considerarsi zone di operazioni i territori della provincia di Fiume e del presidio di Zara. Restano abrogati gli art. 101

1) del bando 6 aprile 1941-XIX e 1) del bando 21 aprile 1941-XIX, che dichiarano zona di operazioni alcune parti del territorio metropolitano in stato di guerra.

Art. 2) Il presente bando avrà effetto, ai fini dell'applicazione della legge penale e militare, dal giorno della sua pubblicazione nella Gazzetta Ufficiale del Regno d'Italia e ad ogni altro fine dalle ore 0 del 10 maggio 1941-XIX.

Reška pokrajina in zadersko okrožje - vojno operacijsko področje

Rim, 2. maja. (Stefani) »Službeni list je objavil naslednji razglas Vojde fašizma, Prvega Maršala Imperija in Poveljnika operirajočih črt na vseh frontah:

Člen 1. Ozemlje Reške pokrajine in zaderskega poveljstva je treba smatrati za vojno področje. Razveljavljena ostaneta še nadalje 1. člen

razglašena z dne 21. aprila 1941-XIX, s katerima so bili proglašeni za vojno področje nekateri predeli državnega ozemlja.

Člen 2. Ta razglas se uveljavi z vsemi učinkovitimi kazenskimi in vojaškimi zakoni z dnem, ko ga objavi Službeni list Kr. Italije, z ostalimi pravnimi učinki pa dne 1. maja 1941-XIX ob 0. uri.

Poraz na Balkanu je povzročil krizo v angleški vladi

Rim, 3. maja. Predsednik angleške vlade Churchill je dal objaviti, da sta iz njegove vlade izstopila dva ministra, in sicer minister za letalsko proizvodnjo lord Beaverbrook in minister za trgovinsko mornarico Cross. Lord Beaverbrook je prišel pred letom dni v ministrstvo za letalsko proizvodnjo in so ga razglašali za strokovnjaka in dobrega organizatorja letalske proizvodnje. Ta lord je imel več govorov, v katerih je napovedoval, da bo angleška letalska industrija kmalu dosegla višino nemške letalske izdelave. Dejanja in dogodki pa so pokazali, da se je lord Beaverbrook v svojih napovedih zelo zmotil in da je zaradi svojega preoptimističnega gledanja moral sedaj po polomu svojih zamisli odstopiti. Tudi blokadni minister Cross je v svojih izjavah napovedal mnogokaj, kar se sploh ni pozneje moglo uresničiti. Ker svojih napovedi ni izpolnil, ga je Churchill odslovil.

Na splošno pa se lahko reče, da pomeni od-

stop dveh najbolj vplivnih članov Churchillove vlade dokaz, da vlada v Angliji velika kriza, katere obsega še ni mogoče videti in katerega posledice se dajo slutiti.

»Popolo di Roma« piše v zvezi s tem:

Siloviti poraz na Balkanu ter hude pomorske izgube so torej povzročile močan pretres v angleški vladi. Odgovornost za poraz pada seveda na ministrskega predsednika Churchilla in na njegovega zvestega opredo Edena. Churchill je mislil, da bo ljudsko nezadovoljstvo pomiril s tem, da žrtvuje letalskega ministra ter ministra za trgovinsko mornarico. Brez ozira na osebno veljavo teh dveh mož, ki ju je Churchill nekdanj navdušeno hvalil, je treba poudariti, da Churchill z njunim žrtvovanjem priznava, da letalska in mornariška proizvodnja nista zadostni. Postaviti dva nova človeka na omenjeni mesti nima drugega namena kakor zaslepi angleško ljudstvo spet za novo, kratko dobo.

Po zasedbi Peloponeza znaša število angleških ujetnikov 8200 mož

Berlin, 3. maja. a. Kakor poročajo iz pooblaščenega vira, so nemški oddelki končali zasedbo Peloponeza.

Uradno poročilo podaja nekatere nove zanimivosti, ki jih v dosedanjih dogodkih na vojnih poljih ni mnogo. Zlasti je treba omeniti naglo delovanje in nastop padalcev, ki so s svojim posegom v Peloponez prekrizali vse angleške načrte. Z zasedbo Korinta in Patrasa so padali onemogočili Angležem nemoten beg in vkrcavanje v pripravljene ladje. Pokazalo se je, da prinaša neprestano preganjanje sovražnika, ki ne sme dobiti niti trenutka oddiha in počitka, največje uspehe. Ta taktika je popolnoma zmedla ostanke angleške vojske v Grčiji. Sedaj sporočajo, da je bilo vsega skupaj ujetih 8200 britanskih vojakov. To je toliko, kolikor šteje navadna pehotna divizija. An-

gleški vojniki so se že vkrcali na ladje, ko se je še bila srdita bitka pri Lamiji, sredi Grčije. Torej so Angleži začeli zapuščati svojega zaveznika še prej, preden je bila izbojevana odločilna bitka za Grčijo. Med ujetimi britanskimi vojniki je le malo Angležev, vsi ostali so Avstranci in Novozelanci.

Nenavadna je ugotovitev nemškega uradnega poročila, da so nemška oklepna vozila v Korintskem zalivu uničila eno, prisilila pa k vdaji drugo angleško prevozno ladjo. Oklepna vozila so privozila v bližino nekega grškega pristanišča v Korintskem zalivu, ko so posadke zagledale dve angleški ladji, ki sta se ravno pripravljali za odhod iz pristanišča. Oklepna vozila so takoj začela s topovi streljati ter so z več zadetki eno natovreno ladjo potopila, druga se je morala vdati, ker ni imela drugega izhoda.

Oster spor med Anglijo in med Irakom

Bagdad, 3. maja. r. Iraška vlada je izdala razglas na svoje ljudstvo, v katerem svari Anglijo pred neprevidnimi koraki. Iraška vlada poudarja, da je vedno spoštovala določila angleško-irške pogodbe, vendar pa ne bo dopustila, da bi Anglija izrabljala svoje ugodnosti, da bi ogražala varnost in neodvisnost Iraka. Po pogodbi je irška vlada dovolila izkrcanje nekaj oddelkov angleških črt v Basori. Za te čete je bilo dogovorjeno, da bodo skozi ozemlje Iraka le potovale in da se ne bodo v državi nikjer za daljši čas ustavile. Toda Angleži so ostali v krajih, do katerih so prišli, in zato bo irška vlada storila svoje. Mobiliziranih je bilo že več letnikov irške vojske. Vlada je poklicala angleškega poslanika v Bagdadu, naj stori potrebno, da se bodo iz ozemlja irške države umaknili vsi tisti angleški vojniki, ki so se v Basori izkrcali 20. in 21. aprila.

Toda spet so se nove angleške čete izkrcale v Basori, in sicer v času, ko se je irška vlada razgovarjala z angleškim poslanikom. Iraška vlada je zaradi tega poslala angleškemu poslaniku nujen opomin, naj se te nove in prejšnje angleške čete takoj umaknejo z državnega ozemlja. Vlada je dala svoji vojniki ukaz, naj zasede vse važnejše točke v Bagdadu in vse važnejše kraje v državi.

Bejruth, 3. maja. b. Kakor je znano, je irška vlada vložila pritožbo zaradi vkrcavanja

angleških črt v Basru. Iraška vlada je izjavila, da je dovolila Angležem samo to, da smejo njihove čete iti skozi navedeno mesto. Če se Anglija tega dogovora ne bo držala, bo Irak na silo odgovoril s silo. Tudi angleškemu poslaniku je bilo sporočeno, da se bo Irak uprl z orožjem, če bi se angleška vojska še nadalje izkrcavala v Basru.

V zvezi s tem je bilo sporočeno, da je irška vojska zasedla vse važne točke, kakor strateške postojanke, prometna križišča, kraje, kjer so petrolejski vrelci in podobno. Iraške oblasti so izdale tudi potrebne ukrepe, da zagotovijo varnost otrok in žena.

Tudi v Siriji z vso napetostjo zasledujejo potek zadnjih dogodkov v Iraku. Usoda Sirije je ista kot usoda Iraka. Zato morata ti dve državi nastopati skupno. Iz Palestine poročajo, da so se tam priglasili že mnogostevilni ljudje, ki se hočejo boriti za svobodo teh krajev. V turških političnih krogih pa prevladuje mnenje, da je spopad na tem azijskem področju neizbežen.

Preprečen angleški napad v Iraku

Bejruth, 3. maja. s. Službeno poročilo bagdadske vlade pravi, da je bilo večeraj uničenih 20 angleških letal ter odbit poskus angleških motoriziranih črt, ki so se hotele polastiti letalske

in postojanke Rusba v vzhodnem delu Iraka. Ta postojanka je enako oddaljena od sirijske transjordanke in od meje Saudove Arabije. Angleške sile so na bojišču zapustile številne oklepne avtomobile.

Kako so potekali prevratni dogodki v Belgradu 27. aprila

Iz pripovedovanja kraljevega pribočnika generala Klajiča

Turinska »Stampa« je nedavno prinesla članek o državnem uradu v Belgradu 27. marca, ki je dovedel bivšo Jugoslavijo do propada in popolnega razsula. List objavlja tudi razgovor z ujetim srbskim generalom Klajičem, ki je bil pribočnik kralja Petra II. List pravi med drugim sledeče:

Poročevalec lista je imel v nekem taborišču za biveje jugoslovanske častnike razgovor z bivšim pribočnikom kralja Petra II., generalom Klajičem, katerega so bili Nemci ujeli in ga prepeljali v Sofijo. General je povedal zanimive stvari o vojaškem udaru v Belgradu 27. marca. V noči od 26. na 27. marec je generala Klajiča, ki je bil tedaj na dežurni službi pri mladem jugoslovanskem suverenu, zbudilo okrog dveh nenadno in močno trkanje na vrata. General je mislil, da so prišle čete, ki bodo prevzele stražo v kraljevem dvoru. Druga se si v tistem trenutku ni mogel misliti. Uro kasneje pa so prišli trije eskadroni vojakov, nazadnje pa so pred kraljevi dvor prišli tudi štirje eskadroni konjenice in en polk topništva. Vse te čete so dobile dostop do dvora na podlagi ponarejenega podpis generala Stajčića.

Od 3 do 7 jutraj so bile pretrgane vse telefonske zveze. Okrog 4 je pa neki agent policije nekaj sporočil in pri tem namignil na neke vrste državni udar. Okrog 7 sta se pojavila tudi dva kraljeva namestnika, dr. Stanković in dr. Perović, ki sta hotela govoriti s kraljem. Tretji namestnik, knez Pavle, je bil tedaj v Zagrebu, kjer je razpravljal s hrvaškim banom dr. Subašičem, v Belem dvoru pa je bila edinole knežinja Olga s svojimi otroki. Malo kasneje se je pojavil tudi dvorni minister Antič. Prvi pribočnik je zbudil kralja, ki pa je presenečen vprašal, zakaj ga ne puste spati. General mu ni znal odgovoriti. Tedaj se je kralj z

vso naglico oblekel v uniformo letalskega poročnika. Ko je odšel in prispel do ograje dvora, pa so ga vojaki začeli pozdravljati z navdušenimi vzkliki: »Živel kralj Peter II.« Tudi ta manifestacija se je mlademu kralju zdela nerazumljiva. Takoj nato se je odpeljal na Dedinje, kjer je ostal ves ta dan.

General Klajič je nato poudaril, da se mladi kralj ves ta dan ni pokazal niti ljudstvu, niti ni govoril po radiu, pač pa se je ves dan zadržal na Dedinju in je tam jedel skupaj s knežinjo Olgo. Kraljica mati Marija je zaradi svoje bolezni že pred časom odpotovala v Švico, od tam pa v Anglijo. Generalu Klajiču so častniki kraljeve garde napovedali hišni zapor, ko se je hotel informirati o tem, kar se je bilo zgodilo. Dr. Maček je, čeprav je bil pooblaščen, da zastopa odsotnega predsednika vlade, odpotoval 26. marca v Zagreb, kmalu za njim pa se je odpeljal iz Belgrada tudi knez Pavle.

Ob 16.30 dne 27. marca sta se pojavila dvorni minister Antič in Slobodan Jovanović, da bi govorila z generalom Dušanom Simovićem. Medtem sta izjavila tudi kraljeva namestnika dr. Stanković in dr. Perović, da smatrat svoj odstop odvisnim od odločitve kneza Pavla. Če bo ta odstopil, bosta odstopila tudi onadva. Princ Pavle pa je med tem v Zagrebu nekaj izvedel o dogodkih v Belgradu. Z vso naglico se je vrnil v prestolnico. Brez nadaljnega je sam izrazil željo, da zapusti državo. Ob 23.30 zvečer je odpotoval s svojo družino v Atene. General Klajič pa je ostal v hišnem zaporu, dokler mu ni bil izročen ukaz o imenovanju za poveljnika sumadrijske divizije, ki je bila formirana pozneje, namreč šele 7. aprila. Nadaljni dogodki so se vrstili z vrtoglavo naglico.

Kako se je angleška vojska umikala in bežala iz Grčije

San Sebastian, 3. maja. a. Agenciji Reuter je poslal njen posebni dopisnik z grških bojišč podrobno zanimivo poročilo o umikanju britanske vojske proti obali. Poročilo je vzbudilo pozornost, ker vsebuje dragoceno priznanje, kako se je britanski vojski na Grškem godilo v zadnjih dneh. Piše nekako takole:

Čete so prehodile kilometre in kilometre čez gore, da bi prišle do točke, kjer naj bi se vkrcale, končno na krov vojne ali prevozne ladje. Vzdušje vzhodne grške obale, na Kalkidiki, na Eubeji, pa vse do Peloponeza so se ladje približale obrežju, da izpolnijo svojo nalogo ob določenem času in na napovedanem kraju. Me ne so vkrcali s številnim vojaškim oddelkom vred v majhnem peloponeškem pristanišču, potem ko sem se 24 ur skrival na žitnem polju. Neprenehoma so letela nad nami nemška letala in nas bombardirala ter obstreljevala s strojnimi. Številni moji tovariši so doživeli nekaj podobnega že pri Dunkerqueu.

Zapustil sem Atene ponoči s kolono avtomobilov, katere poveljnik je imel v zapečatem ovitku zaupno povelje. Ko smo hiteli proti Korintu v pisnem sprevedu, sem spoznal, da smo na popolnem umiku. Sli smo pred dva kilometra dolgo vrsto angleških pešcev, ki so se pomikali skrajno onemogli proti zbirališču. Pridružili so se še drugi avtomobili. V sivem svitu smo hiteli skozi trge in vasi, kjer so ležali številni angleški avtomobili in goreli med treskanjem krogel iz pušk in streljanih in med eksplozijami granat težkega kalibra. Na tisoče vojakov je bilo raztresenih po notranjosti pokrajine. Mnogi so utrujeni in onemogli spali kar po tleh, po jarkih ali pa skriti med grmovjem, ter so čakali na vkrcanje, ki naj bi bilo izvedeno pod varstvom noči.

Podnevi smo doživeli strahotno bombardiranje po nemškem letalstvu, o katerem se je zdelo, da je natančno uganilo, kje so zbrane velike sile. Najprej smo videli, kako so sirmoglavci bombardirali pristanišče, nato pa mnogo drugih letal nad ravnino. Pozneje so večiki nemški bombniki leteli nad nami, ne da bi jim mogli tajati odpor, kajti nismo se hoteli posluževati protiletalskih topov, da ne bi sovražniku odkrili svojega mesta. Nek bombnik je vrgele vrsto bomb kakih 20 m od nas. Nekaj mož je bilo ubitih. Nemški bombniki so se spuščali še nižje ter s strojnimi obstreljevali grmičje ob cesti z vso natančnostjo in načrtno. Krogle so žvižgale mimo nas in lomile vejevje, s katerih se je vsipalo listje ko dež.

Preden je legla noč, smo dobili povelje, naj se zberemo ob cesti in gremo proti pristanišču. Za primer letalskega napada nam je bilo rečeno, naj gremo kar naprej in naj vzamemo s seboj morebitne ranjence. Tiste, ki so se bili poskrili, smo pustili tam.

Vkrcavanje je bilo določeno za polnoč. Nikdar ne bom pozabil tega pohoda. Po čakaniu, ki se je zdelo neskončno dolgo, so se prikazali na pomolu čolni, ki so prepeljali velike skupine vojaštva do ladij, ki so čakale zasidrane na žirokem morju. Vkrkali so me na neko bojno ladjo s približno pet tisoč vojniki. Po zelo skromni južini so se vojaki, vsi onemogli, zlekli kar

Maihen odraz nekdanje korupcije

Lahkoverni in naivni optimisti — rodoljubi so dostikrat z največjim ogorčenjem zavračali tudi utemeljene očitke, da se je v nekdanjo jugoslovansko armado že vgnezdila hitra — korupcija. Bilo je tako! To so pokazali prav zadnji dnevi poloma! Tu v Ljubljani so dobili bale sena, ki so imele v sredi vloženo kamenje! Mesto prave konzervirane kave so dajali dobavitelji v kavine zavitke — saje in drugo zmes. Prava kava, ka mje šla? Kdo ve! Pred malim kazenskim senatom je bila večerj kratka razprava, ki je pokazala, kako so skušali vsi elementi slepariti in varati nekdanji vojaški erar. Neki Mile Stanič, po poklicu mornar, je bil lani na orožni vaji pri 16 art. polku. Pri bateriji se je dokopal do funkcije nekakega nadzornika ter nakupovalca sena in drugih potrebščin. Lani je skušal nekemu možakarju na Ježici prodati kar 100 hlebcev vojaškega kruha. Na orožno vajo vpoklicani rezervisti niso jemali kruha. Tako se je pri bateriji nabrala velika zaloga, ki jo je skušal Mile prodati za 500 din. Skušal je tudi slepariti pri nakupu sena za baterijo. Vse te njegove spekulacije pa so pravčasno preprečili. Letos konec januarja je Mile ukradel v hotelu Lloydju svojemu tovarišu plašč, vreden 380 din. Pred sodniki Mile ni hotel nič vedeti o teh manipulacijah. Mile je bil zaradi vseh teh dejanj obsojen na 5 mesecev strogega zapor.

po tleh. Ladja je bila v spremstvu križark in rusicev. Natrpana je bila s častniki in ostalim moštvom. Med njimi je bilo mnogo ranjencev.

Med potjo sem imel priliko govoriti z nekimi topniškimi majorjem. Že dolgo se ni bil obril, oči so mu bile vse rdeče, ker se že več dni ni naspal. Pripovedoval mi je, kako se mu je posrečilo približati se vkrcevališču z drugimi častniki in pešično moštvo, ko so se pri Korintu spuščali na tla tisoči nemških padalcev. »Bili smo v službi — mi je pripovedoval — pri protiletalskih topovih, postavljenih ob cesti južno od Korinta, da bi krili zadnje ostanke spreveda avtomobilov, ko so se nenadoma vsuli padalci. Že v pol ure smo bili popolnoma obkoljeni. Tri ure so sovražna letala bombardirala v stromo glavih poletih ter obsipavala s strojnimi ognjem naše vojske. Spuščali so se kakih deset metrov nad našimi glavami. Videl sem 35 sovražnikovih prevoznih letal nad nami. Z vsakega letala se je spustil po en mož z rdečim padalom — najbrž poveljniki skupine — številni drugi pa z belimi padali. Z nekaterih letal so padli veliki zavrtki, v katerih je bilo očitno orožje in strelivo. Brž sem spoznal, da je položaj obupen. Poklical sem vojake in jim povedal, da je treba bežati. Mnogi med njimi niso mogli tega storiti. Z redkimi se mi je posrečilo priti do vkrcevališča, potem ko smo med potjo po cesti doživeli strahotno obstreljevanje s strojnimi. Onstran pobočij pod Korintom so Nemci spustili še druge stotine padalcev vzdolž peloponeške severne obale.«

Drobni ljubljanski dogodki

Človek kar verjeti ne more, da smo v pomladi. Ne mine dan, da ne bi iz težkih oblakov deževalo in se vtila od časa do časa prava ploha. Tako nevihto s ploho smo doživeli večerj popoldne, ko se je izpod neba vilo kakor za stavo. V zgodnjih popoldanskih urah je bilo izredno lepo. Kdo neki bi mogel misliti, da se bo nad Ljubljano in bližnjo okolico že nekaj časa vtila taka ploha. Kar nenkrat so se oblaki pripodili od jugozapada. Proti kadar se privlečejo odtoč, je že nevarno. Proti peti popoldne so se nebeške zapornice odprle in vilo se je. Nebo proti Kamniku je bilo zastrito s težkimi svinčnimi oblaki, dočim je bilo proti zapadni strani jasno. Med deževjem je padala tudi toča. V ljubljanski okolici je naredila precejšnjo škodo na cvetočih sadnem drevju. V večernih urah je dež prenehal. Ulice so izprane, kakor bi se pripravljale na kakšno svečanost. V nočnih urah so se spet privlekli težki oblaki in pričelo je ponovno deževati. Jutro je bilo černo, deževno.

Hud karambol v središču mesta

Včeraj okrog petih popoldne se je zgodil na križišču Knaflijeve in Selenburgove ulice precej hud karambol. Zivljenje v mestu se je zadržalo znatno poživilo in tudi avtomobilski promet je precej večji kakor je bil nekdanj. Posebno opoldne in tedaj, ko gredo ljudje zvečer iz pisarn proti domovom, je na ulicah velika živahnost. Ob navedeni uri sta zavozila drug v drugega dva avtomobila. Po Selenburgovi ulici je vozil avtomobil, po Knaflijevi pa taksij. Ker si nista dajala dovolj glasnih znamenj s hupo, je prišlo do trčenja. Morda do trčenja niti ne bi prišlo, če ne bi splozka in s kockami tlakovana cesta pripomogla k temu. Nekaj časa pred karambolom je namreč dež lil kakor iz škafa in cesta je bila izprana. Zavore avtomobilov na spolzki cesti niso moglo prijeti, čeprav sta oba vozača svoji vozili zavrla. Trk je bil precejšen in tudi stvarna škoda je velika. Pri obeh avtomobilih so bili zmečkani blatniki, hladilniki, potrta zaščitna stekla in pokvarjene osi. Nastala škoda na obeh vozilih presega prav gotovo 25.000 din.

Nekaj nesrečnih padcev

Res, na vsakem koraku je treba biti skrajno previden, ker te že lahko pri naslednjem čaka nesreča. Zaradi ne previdnosti ali nesrečnega primera je morala v bolnišnico tudi Zolda Strmljan, ki je včeraj padla v Rožni dolini s koleca. Pri padcu je dobila notranje poškodbe in reševalci so jo odpeljali na zdravljenje v bolnišnico. — Enoletna Marjanca Zalarjeva se je pa poparila s krompom, ki ga je prevrnila nase. Dobila je precejšnje ope-

Prvi seznam rojakov, ki so se živi in zdravi javili iz Belgrada Rdečemu kržu

Ljubljana, 3. maja.

Čok Andrej, Lavrenčič Alojz, Dorčić Majda roj. Puhakovič, Branjan Anica roj. Ravnikar, Leskovec Joža, Gajšek s. Marija-Andreja, Ekar Anton, Skrabec Julka, Plestenjak Marija, Belle Danimir, Klemenčič Janko, dr. Bončina Franc, Jelašič Boris, ing. Kralj Lojzka, Zadnik Marija, Anica, Ema, Kukman Franciška, Semrov Olga, Resman Janko, ing. Vidic, sopraga in Ivan, Mara, Mitja, Bezeg Danica, s. Dilekta, Pesek Jelka, Jerin Franciška, Kobal Mercedes, Cizerle Olga, Lap Matej, Polajnar Karel, Polajnar Otilija in sin Tomažek, Kobe Gustav z družino, Jernejčič Josipina, Jernejčič Olga, Jernejčič Anica ml., Samide Valter, Fortič Anton, Boje Ruša, Zupanc Franja, Saks Josip, Saks Alojzija roj. Jeras, Petrič Slava, dr. Andrejka Rudolf, Kosmač Lidija, Kosmač Jože, Detela Olga, Savinšek Marjana, Popovič Desanka roj. Sedej, Traven Marija, Rijavec Franc, Hanuš Alojzija, Hanuš Luka, Hanuš Mili, Seme Ana, Otahal Josip, Koprivšek Stefan, dr. Ambrožič Matija, Vrbič Vida, Milanović Pavla, dr. Katič Danilo, Malovasič Anton, Jaklič Albina, Markič Josipina, Arnečič Anička, Privšek Jože, Vlačič Ljubica, Navina Marija, Savinšek Slavko, Marjana, Stih Franja roj. Dobravec, dr. Vučina Leon, dr. Zorc Slavko, Prešern Hermina, Bajd Vida, Vrbačnik Ivan z družino, Boje Ruša in družina Fortič, Janežič Josip, dr. Gaj Ela, Smoln Tilka, Race Božo, Ahčin Ana, Arnečič Pavel, Babšek Berta, Bajcar Josip, Benedetič Franci, Bohte Anica, Bradaška Marija, Burnik Viktorija, Cerkenik Angelo in Fanči, Cizansky Stanislav, Černila Marija Dagarin Angela roj. Ferjan, dr. Dekleva Leon, Deržaj Peter, Benzija Vera, Gruden Pavla, Ule Mimica, Kancelj Antonija, Svetlič Artur, Devetak Jurka, Novak Josip, Kette Maristela, dr. Gaj Emil, Marovi Stanko, Devetak Irena, Robida Antonija s. Kancalija, Kobal Nada, Baršič Julius in Marija, Schiffrer Tončka, Gornik Anica, ing. Hanuš Jaromir, Habe Lojzka, Holberger Džuro, Janežič Josipina, Jurman Anica, Franci, sin, Kirsanova-Popova Nina roj. Wanner, Katanič Olga, Krulje Tilka, Kunc Irma, Knežević Marija, Klemenc Stanko, Kobe Gustav, Kozina Marjan, Kiš Marija, Konrad Josip, Mijač Dušan, Mijač-Pehani Marija, Leskovek Janko, Kovačič Marenka, Flere Tonka, Perme Marija, Florijana, Tominec Minka, Petkovič Marica, Zobec Any roj. Novotny, Zupanič Jože z ženo in dvema otrokoma, Tominec Janez, dr. Tominec Stanko, dr. Pirč Francišek, Bojan, Vračko Karel z ženo Hildo in hčerko Marico, Bratec Stojanovič Valerija, Svaiger Milica, Rovnan Alojzij, dr. Steinmetz-Sovodolski, Svetlič Jelica, Podbregar Adolf, Zobec Anton, Wolf Breda, Sabol Marica, Smoln Matilda, dr. Stofla Lea, Pirkar Majda, Urbanc Margareta, Urbanc Dikol, Mačkovšek Franjo, žena Mara in sin Mitrija, Sedmak Ante, Lazarevič Marica, hčeri Jelka in Milica, Nedeljk Julka, Kovač Anica, Tanjko Franciška, Kajfež Mira, Kunčič Angela, Krenc Mimi, Erat Julka por. Milanović, Gulič Rudolf in družina, Trifunovič Zorka, Pernuš Milica, Silonc Joško, Kostič Ljuba, Babnik Anton, Sinigroj Josip, Kramar Roza, Valentičič Vera, Fičur Riki roj. Banovec, Valušnik Anica, Zor Bertina in Anica, šuput Julija, Leskošek J. Roman, Schnabl Tilka, Cvenkel Leopold, Rataj Antonija, Sajovic Vinko, Drenik Milka, Stalowsky Lija.

Concerto della banda militare domenica

Domenica 4 maggio dalle ore 17 allea ore 18 la banda del Corpo d'Armata eseguirà per la prima volta un concerto nella Piazza del congresso. Sarà svolto il seguente programma:

- 1) — A. Di Zenzo — Marcia d'ordinanza del 2° rgt. fr. »Rec.
- 2) — Rossini — Il Barbiere di Siviglia — Sinfonia.
- 3) — Donizetti — Lucia di Lammermoor — Delirio.
- 4) — Brahms — Danze ungheresi N° 1 e 2
- 5) — Brahms — Marcia della marina.

Nedeljski vojaški koncert na Kongresnem trgu

V nedeljo 4. maja bo priredila italijanska vojaška godba od 17—18 svoj prvi koncert na Kongresnem trgu. Izvajali bodo naslednje točke: 1. A. Di Zenzo: Koračnica 2. pehotnega polka »Rec. 2. Rossini: Seviljski brivec, simfonija. 3. Donizetti: Lucia di Lammermoor, delirij. 4. Brahms: Madžarska plesa št. 1 in 2. 5. Brahms: Mornarska koračnica.

Program E. I. A. R. postaje Ljubljana za 3. maj 1941

Jutranja oddaja: 7.30 Poročila v slovenščini — 7.45 Lahka glasba — 8. Casovni znak iz Rima in lahka glasba iz Rima — 8.15 Poročila v italijanski in Rima do 8.30. **Opoldanska oddaja:** 12.30 Poročila v slovenščini — 13. Casovni znak in poročila iz Rima, 13.15 Koncert iz Rima — 14. Italijanska poročila iz Rima — 14.10 Poročila v slovenščini — 14.20 Plošče in objave do 14.30. **Popoldanska oddaja:** 16.45. Poročila v slovenščini, 17.00. Casovni znak in poročila iz Rima, — 17.15 Koncert iz Rima do 18. **Večerna oddaja:** 19.30 Poročila in objave v slovenščini, 20.00 Casovni znak iz Rima in poročila, 20.15 Reprodicirana glasba, 20.30 Koncert na ploščah ali pa prenos koncerta iz Rima do 21.30.

Rojaki iz Belgrada se oglašajo

Rdeči križ v Ljubljani nam sporoča, da so se svojim sorodnikom oglašili naslednji belgrajski rojaki:

Andree Frida, Baldani Adolf, Beck Gusti, Benedik roj. Sax Marija, Benedik Stanislav, Cimpfl Anton in Marija, Cvojič Milica, Čubrnič Tatjana, Deželak Erika, Deroko Katarina, Dolhar Anica, Doljak Ivanka, Ferjančič Mira, Gaberšek dr. Franc, Gjunjenac Zlata, Grbič Miljutin, Grmišič Pepi, Grubelšek Edvard, Grobelšek Franja, Gulič inž. Gvido, Hace Nežika in Rudolf, Hude Cvetka, Ivanović-Rokanovič Emilija, Iveget Antonija, Jablanevič Jovanka, Javornik-Nedeljkovič Radmila, Kasparovič Tilka, Kobau Magdalena, Kolarovič Darinka, Kolenc Zofija, Konič Anica, Kovačič Anton, Kos Dušan in Roza, Kos por. Kosmač Antonija, Kosmač Branko, Kosmač Jožef, Krulje Tilka, Krunič Jovan, Lazarevič dr. Milan, Lesič dr. F., Lipša Jelka, Lorant Rihard, Lukič Aleksander, Lukič Desanka-Jelena, Macoral Liza, Makarov Aleksije, Mohorič Albina, Naglič Marija in Anton, Naumovič roj. Klemenčič Ida, Nedeljkovič Nikola, Nikolič Branko, Nikolič Stevan, Nikolič Živko, Pantič Aleksandra, Pavletič dr. Avgust, Pavlovič Maltič, Poč Mirko in Stefi, Polajnar Tilka, Popov inž. Vladimir, Potočnik Ela, Potočnik-Grad Ela, Radokič Zora, Rak Vika, Zravko in Milutin, Ranžinger Ignacij, Rihar Marija, Ristič Vera, Rožman Minka, Rožman mr. ph. Miro, Rbs Ivan, Ružič Mira, Jelka in Anka, Safikurdji Mahmud, Schnabl Marija, Schiffrer Mirko, Semč Berta, Sojer Vanda, Silović M. Miroslav, Trampuž Mimi in Miško, Urbanc Stanislav, Varšek Stanislav, Višnjik Djordje, Zore Janko, Zupanič Anton, Zebre Tatjana, Živkovič Olga, Zumer Josip.

Kakor smo že zgoraj omenili, so se vsi zgoraj navedeni belgrajski rojaki oglašili svojim sorodnikom. Njih odgovori bodo naslovljenem poslani na dom ali pa izročeni v roke v pisarni Rdečega križa na Miklošičevi cesti, Delavska zbornica, II. nadstropje v Ljubljani. Opozarjamo, da je ta seznam le del imen belgrajskih pogrešancev. Ostale pogrešance bomo objavili, kakor hitro bomo dobili poročila in obvestila o njih.

Obvestila

Danes, sobota, 3. maja: N. sv. Križa. Nedelja, 4. maja: 3. pov. Flor.

Koledar

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakobova trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78. **Opozorilo.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani obvešča vse zainteresirane, da je čistilno kopalnice zaradi tehničnih zaprek do nadaljnjega zaprti. Zopetno otvoritev kopalnice bomo objavili v dnevnem časopisu. **Nabavite si takoj priručnik »Pridelujmo več dobrega semena vrtnih zelenjadnic.«** Knjigo je napisal ref. France Vardjan, založila jo je Kmečka zveza. Naroča se pri založnici: Tyrševa cesta 38 ali v knjigarnah. Stane 15 din. Člani Kmečke zveze dobijo knjigo po 12 din. **Ravnateljstvo drž. klasične gimnazije v Ljubljani** sporoča, da se bo nadaljeval redni pouk v vseh razredih od ponedeljka dne 5. maja dalje v popoldanskih urah, in sicer bode imeli vsi nižji razredi učilnice pri uršulinkah, vsi višji pa na I. moški gimnaziji v Vegovi ulici. Začetek pouka v ponedeljek ob 13.50. Vrnjene knjige iz podporne zaloge dobe učenci nazaj. Obenem morajo vrniti spricevala, če so jih vzeli. Učenci, ki so se priglasili za sprejem iz mariborske klasične gimnazije, naj pridejo čimprej, ali vsaj do soboto, dne 10. maja v šolo in se javijo odni ravnateljstvu. **Glasbena akademija in srednja glasbena šola.** S prihodnjim tednom bo začel reden pouk v predmetih: čelo, klarinet, flavja, trobenta, tuba, pozvana, fagot, kontrabas in oboa (ev. tudi rog). Gojenci, ki mislijo nadaljevati študije v letošnjem šolskem letu, naj se prijavijo v pisarni zavoda. Natančnejša navodila (tudi za stranske predmete) bodo nabita na oglasni deski. **Ljubljansko gledališče** **Drama.** — Začetek ob 17. uri po novem času. Sobota, 3. maja ob 19: »Sesto nadstropje«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Nedelja, 4. maja ob 15: »Protokcija«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ponedeljek, 5. maja: Zaprtlo. **Opera.** — Začetek ob 17. uri po novem času. Sobota, 3. maja ob 19: »Faust«. Red B. Nedelja, 4. maja ob 15: »Princeska in zmaj«. Mladinska opereta. Globoko znižane cene. Ker je gostovanje ge. Leventove za teden dni odloženo, bo jutri, v nedeljo zvečer namesto napovedane pela »Traviato« ga. Gjunjenac.

klina po rokah. — V tovarni za klej je zaposlen kovač Mendel Franc. Včeraj je pri svojem delu tako nerodno skočil, da si je zlomil nogo. — V bolnišnico se je prišel zdraviti tudi Ivan Elsner, šofer pri mestni občini, ki je doživel karambol s svojim vozilom, in še dva potnika, katere je imel v vozilu. — Delavci sinesek Cencelj Ivan pa je doma v neki omari staknil stekleničico, v kateri je bila esenca. Naredil je nekaj požirkov. Hitro so ga odpeljali v bolnišnico, mu izprali želodec in mu tako rešili življenje. — Starši in tisti, ki vam je poverjena skrb za otroke, bodite bolj vestni pri varovanju malčkov!

Še nekaj nesreč

Človek res nikdar ne ve, kje ga čaka nesreča. Previden je pri delu, previden na cesti, in še jo izkupi.

Finka Ivana, gozdnega delavca, je doletela nesreča pri delu v gozdu. V gozdovih Kočevske Reke, ki so last Auersperga, je podiral drevesa. Bil pa je nepreviden ali premalo okreten, da bi se pravčasno umaknil. Podžagano deblu mu je padlo na nogo ter mu jo zdrobilo. Reveža, ki je trpel silne bolečine, so pripeljali z dolenskim vlakom v Ljubljano, s kolodvoru pa reševalci v bolnišnico. — Čirkularika je zgrabila 30 letnega posestnika **Francela Bizilja**, ki je doma iz Morav. Doma je rezal na žagi derva, roka mu je zašla v žago in mu odrezala vse prste na desnici. Tudi njega so pripeljali v bolnišnico. Iz močno razmesarjene roke mu je odteklo precej krvi. — S konjem pa je imel smolo 20 letni posestnikov sin **Anton Vrečar** iz Podmolnika. Doma se je Vrečar sukal neprevidno okrog domačega konja, ki sicer ni preveč isker. Včeraj pa ga je nekaj prijela. Poskočil je in brenil Antona v glavo. Udarec je bil tako močan, da mu je zdrobil nosno košč. Pa tudi sicer je dobil Vrečar poškodbe po obrazu. V drugo bo gotovo bolj previden, pa čeprav bo imel opravka s sicer poblevnim domačim konjem.

Kopač Jurij iz Šumberka je tudi našel v gozdu granato in jo preveč verno ogledoval. V roki mu je eksplodirala in mu jo precej poškodovala. — Delavčev sin **Cincelj Janez** pa je doma našel neko tekočino in jo pričel piti. Bila pa ni tista, katero je on mislil. Kar naenkrat ga je začelo zvijati in krči so ga popadli. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu morali izprati želodec. — Posestnikov sin **Stojic Ciril** iz Rečice pa je zasedel svoj motor in bajdi po cesti. Pa ni privozil daleč. Na ovinku je padel in si zlomil desno nogo. — Čevljarkega pomočnika **Premrla Ivana** je v mestu nekdo med preprihom udaril z nekim topim predmetom po glavi tako močno, da se je moral zateči v bolnišnico po pomoč.

Darujte za starološki »Dom slepih«

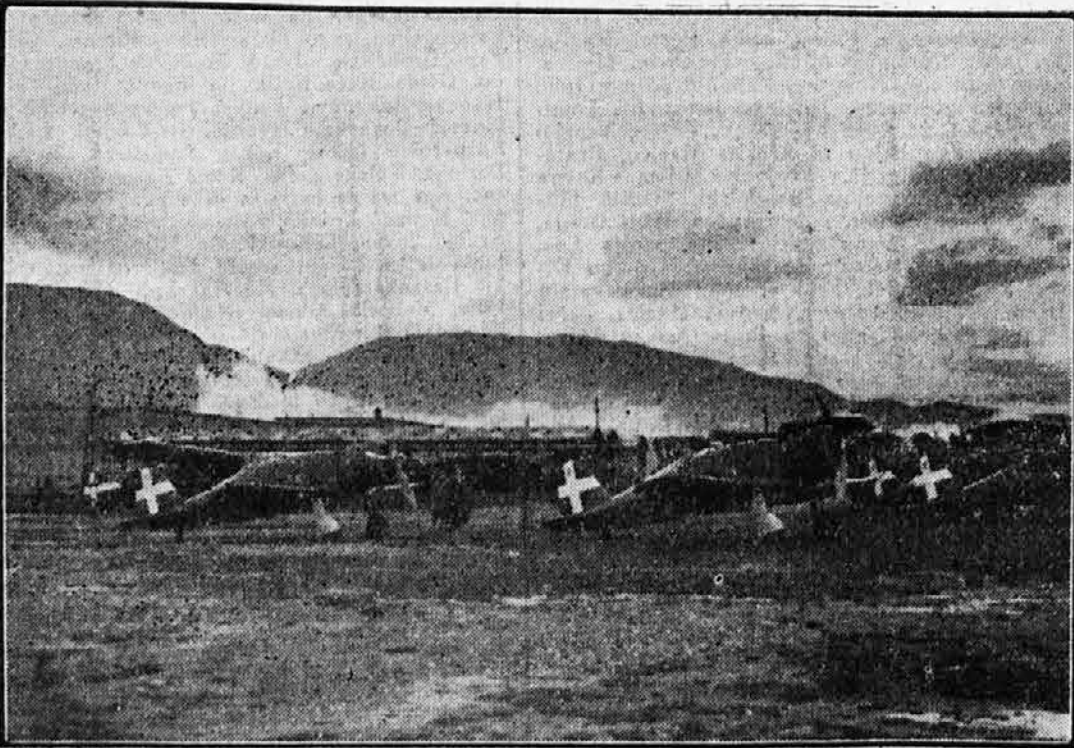
savod za odrasle slepe! Čekavni račun št. 14.672 »Dom slepih, Ljubljana

Fotografie dai campi di battaglia

Slike z italijanskih bojišč

Una posizione italiana contraerea in Cirenaica. — Italijanska protiletalska postojanka v Cirenaiki

Dai campi d'aviazione d'Albania le ali Italiane portano la loro implacabile offesa sul territorio greco. Italijanska letala pred poletom z albanskega letališča k napadu na Grčijo.

Ljubljana v lepih in okusnih slikah

Mestna občina je razpisala natečaj za najlepše fotografske posnetke našega mesta

Ljubljana, 2. maja.

Ljubljana z okolico je tako slikovita, da kar kliče umetnike, naj jo slikajo s čopičem ali pa z najmodernejšim fotografskim aparatom. Posebno te dni spet vidimo, kako mikavna je Ljubljana, saj se na vseh straneh mesta nastavljajo aparati, da odneso vsaj kosček njene mikavnosti za spomin. Morda je prav ta slikovitost Ljubljane in naše lepe dežele vplivala, da slove ljubljanski in sploh slovenski fotografski umetniki med prvimi na svetu, ker z vseh mednarodnih razstav prinašajo najvišje nagrade.

Najlepše fotografije iz Ljubljane je lani zbral prof. dr. France Stele v prav lep album »Ljubljana«, ki ga je izdal tujskoprometni svet mestne občine ljubljanske. Za domačine je album dodal obširno besedilo, sosednim narodom je pa priredil album s krajšim besedilom tudi v italijanskem in nemškem jeziku.

V albumu »Ljubljana« je zbranih 64 mojstrskih fotografij, ki nam kažejo slikovite znamenitosti zlasti z umetnostno-zgodovinske strani. Med slikami je več del naših mednarodno priznanih fotografskih umetnikov iz ljubljanskega fotokluba. Zato album ne zanima samo turista, temveč tudi fotoamaterja, ki si prizadeva za umetniškimi izražanjem. Album so upravičeno pohvalili tudi inozemski strokovnjaki. Gotovo bo album te dni razprodan, saj ga dobite v vseh boljših knjigarnah.

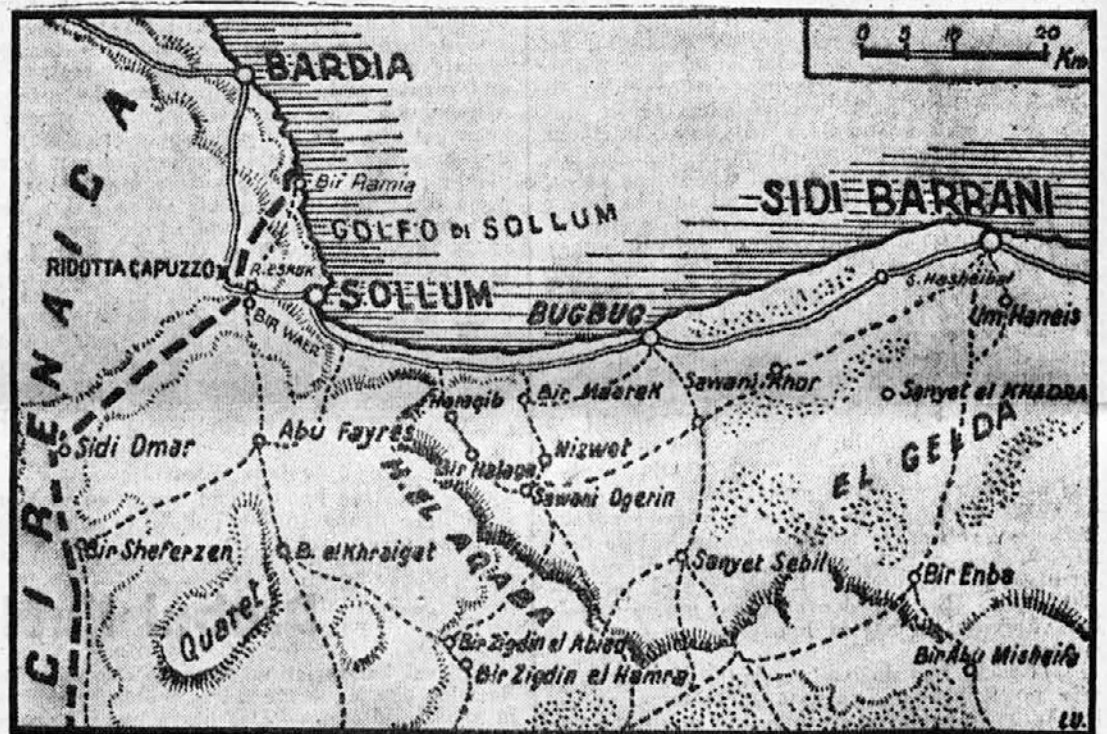
Pri zbiranju slik za ta album se je pa pokazalo, da so naši fotografski umetniki sicer odkrili že mnogo lepot Ljubljane, vendar pa še vedno ne vseh njenih značilnih zanimivosti. Zato je turistični odsek lani pred božičem razpisal natečaj za najboljše fotografije in diapozitive, fotografom pa dal priliko, da vse leto lahko fotografirajo Ljubljano in njeno življenje ter zato traja natečaj do 1. decembra t. l.

Celotni natečaj je razdeljen na pet odsekov. V prvi kategoriji bodo fotografi konkurirali s celotnimi pogledi ali panoramami Ljubljane. Res je, da prav dobrih panoram našega mesta še nimamo. Vedno se ponavlja fotografija, posneta z balkona ali oken hotela Bellevue, da nebotičnik prav neprijetno reže sredino slike, mesta in gradu. Na tej strani bo treba torej poiskati ugodnejši prostor in se ne

koliko potruditi morda na Sišenski vrh, dosti lepih pogledov je pa tudi s potjo po tivolskem gozdu, kjer naj bi mestna vrtnarija samo zaradi lepih razgledov napravila nekaj preseka in počivališča. Posebno lepa je Ljubljana tudi izpred Žal ter sploh s te strani.

Druga skupina fotografov bo spet tekmovala s slikami nove Ljubljane, kakršna je nastala po svetovni vojni. Hribarjevo Ljubljano že prerašča plemenita Plečnikova Ljubljana. Sicer imamo že precej posnetkov posameznih stavb, zelo malo pa cest in teh stavb, spojenih z okolico. Ljubljana je res vrtno mesto in zato tudi tako občudovana. Vabljenosti tivolskih sprehajalšč so naši amaterji le še malo odkrili, zlasti pa ne združenih z mestom. Tudi vrtno mesto ima v natečaju svoj razred. Naposled pa Ljubljana ni mrtva, temveč zelo živa in živahna. V živi Ljubljani šele govori »genius loci«. Seveda pa naše mesto nima samo prijetnih krčm in gostilniških vrtoč, temveč tudi sijajne koncerte, znamenite moze, za mesto in tudi za zgodovino važne dogodke ter nešteto drugih privlačnosti, značilnosti in zanimivosti, ki jih je natečaj zbral v kategorijo splošnih ljubljanskih motivov. Naše slavnosti in naše procesije ter majhne in velike prireditve, prav tako pa naše vsakdanje življenje na trgu in na cesti, na športnih prostorih ali v cerkvi in v gledališki ali koncertni dvorani so bistvo podobe mesta Ljubljane. Tudi Ljubljana ima svoje tipične prizore in svoje tipe!

Sedaj je pomlad, ko je Ljubljana vsa v barvah pod slikovitimi oblaki pred belimi planinami. Ne odlašajte, da ne zamudite ne dneva ne ure in ujemite pravo minuto! Tudi fotografski umetnik dobro ve, da se prava minuta nikdar ne vrne, zato pa nikamor brez aparata! Prav zaradi barvitosti je pa sedaj zelo primeren čas za tekmovanje v peti skupini, ki naj nam našo Ljubljano pokaže na posnetkih z barvnimi filmi. Opozorjamo, da ima vsaka skupina po 5 nagrad, ki znašajo skupaj 6000 din. Sicer pa te nagrade niso v nobeni primeri z občutkom zmagovalca pri tekmi za lepoto in značilnost Ljubljane! Vse o natečaju pa vsak dan lahko zveste pri turističnem referentu v Mestnem gospodarskem uradu v Beethovni ulici.

Campo di operazioni sulla frontiera della Cirenaica e dell' Egitto. — Bojišče na meji Cirenaike in Egipta.

Edgar Wallace:

Na sever, potepuh!

Vrtnar se je nestrpno prestopal in si neprestano popravljal praznični ovratnik, ki mu je očitno bil v napoto. Skozi odprta vrata je bilo slišati živahno govorjenje majhne skupine ljudi.

»Mr. Elmer«, ta gospod želi govoriti z vami,« je dejal vrtnar, ko se je na vratih pojavila visoka postava v svetlem plašču. Tujec je imel monokel in rjave rokavice.

»Zal mi je, da vas nadlegujem«, je pričel tujec, žigar zunanost je pričala, da pripada višjim slojem. Okrog usten mu je igral lahen nasmeh, njegov glas pa je bil mehak in blagodoneč.

»Videl sem zunaj neko zmedo, a nisem mogel razumeti, kaj ljudje govorijo. Gre za nekega potepuha. — Upam, da mi boste oprostili, da sem tako brezobzirno prišel k vam.«

Videlo se mu je, da je resnično nekoliko v zadregi, a mogoče le zato, ker ni popolnoma obvladal tujega jezika.

»Hm, hm. Res je. Bil je tu neki pijani potepuh.« Mr. Elmer je nenadoma spoznal, da bo vendarle moral govoriti o tem, kar se je zgodilo. Saj bo prej ali slej to itak moral storiti.

Prisotnost mr. Wasserja in Samovo žalostno stanje sta odločilno vplivala na način in vsebino njegovega pripovedovanja. Elmerju ni prišlo niti na misel, da je tujec prav za prav le nepoklican vsiljivec, še manj pa da bi ga vprašal, kaj ga sploh ta zadeva briga. Njemu je tujec predstavljal svet. V njem so bili simbolično združeni vsi oni milijoni ljudi, ki bodo v naslednjih dneh prebirali časopise in dejali: »Čudna je ta zgodba iz Littleberga — potepuh je poročil neko študentko.«

Poleg tega pa je bil predhodnik cele čete časopisnih poročevalcev in fotografov.

»Moja nečakinja... no da, njena mati je bila nekako moja svakinja... ta mlada deklica... njeno ime je Oktober Jones... ima zelo čudne nazore...«

»Izredno!« je zamrmral tujec. Bil je to le nekaj vlnudnosti medklic, a Elmerju je bil dobrodošel, ker mu je dajal neko usmeritev.

»Cisto prav... izredno... Ta deklica torej je bila tik pred poroko. Vse je bilo v redu. Pastor je že bil tukaj; skratka, vse je bilo v najlepšem redu.« Pokazal je na praznično okrašeno sobo. Tujec je resno zrl na cvetje.

»In potem ta potepuh... vstopil je kar nenadoma. Prav tam je stal, kjer stojite sedaj vi.«

»In Sam je bil zastrupljen. O tem ni nobenega dvoma,« se je nenadoma praidružil mr. Wasser njunemu razgovoru. »Na vsak način je to delo onega lumpa. Mogoče mu je dal kaj poduhati; zato pa je sedaj nezavesten.«

Andrew je prikimal. »Tako je moralo biti,« je dejal. Dekletu pa se je brez dvoma zmešalo. Dejala je: »Poročim ga! Meni je zastala sapa. Stal sem tu, na tem mestu in nisem mogel ne govoriti, niti ne zakričati.«

»Zastrupljen,« je zamrmral mr. Wasser. »Bil sem okamenel,« je popravil mr. Elmer. »Svojim očem nisem mogel verjeti.«

Tujec ga je debelo gledal. Nasmeh je hipoma izgubil z njegovega obraza.

»Poročil?« je ostro vprašal. »Kdo se je poročil?«

Mr. Elmer je zmajal z glavo, kot da se mu zdi čudno, da tujec še ni razumel vsega.

»Oktober vendar... njena blazna misel. Vzela je Samu prstan iz žepa. Sklonila se je in vzela prstan. Tu je,« je dejala. »Tu je prstan!« Nato je vprašala potepuha: »Kako se imenujete?« In ta lump ji je odgovoril... Kaj je že odgovoril, Wasser?

Mr. Wasser pa je tudi že pozabil. S kretinjo je hotel Angležu pokazati, kako malo važno je, da bi popraševal po potepuhovem imenu.

»Ne razumem docela. To dekle — Oktober ste rekli, da ji je ime — je hotela poročiti potepuha?«

»In poleg tega je bil vinjen,« je dejal mr. Wasser s takšnim poudarkom, kot da bi v tem bila prava razlaga za dekletovo nenavadno ravnanje.

»Hotela je — in je to tudi storila,« je dejal mr. Elmer.

Tujec je odprl usta; monokel mu je padel na tla.

»Poročila! Saj se vendar nista resnično poročila?« Elmer in Wasser sta prikimala. Tudi Sam je kimal.

»Moj Bog!« Mr. Elmerja je tujcev vzklík zbegal. Če je ta novica tako vplivala na tujca, ki se ga stvar nič ni tikala in ki ni bil, po videzu sodeč, zelo občutljiv, kaj bo, ko zve za vso zadevo širša javnost.

»Ne dotikajte se me, če ne skočim naravnost v vodnjak!« tako je rekla.

»Nocoj? Ali je skočila v vodnjak?«

»Ne, gospod. Bilo je to lansko jesen —«

»Torej se je poročila s potepuhom — resnično poročila?« in ko sta oba ponovno prikimala, »Moj Bog!«

Preden je Elmer mogel kaj reči, je vprašal: »In kje je sedaj?«

»Oktober,« je pričel Elmer — »Pustite vendar dekle,« je dejal tujec nestrpno. Ona je brez dvoma tukaj. A kje je on. Potepuh?«

Mr. Wasser je iztegnil roko proti vratom. »Tod sta šla oba v temno noč.«

Tujec ga je presenečeno pogledal.

»Oba?« je ponovil z nenadno živahnostjo. »Koliko časa je že, kar sta odšla? V katero smer sta krenila?«

Mr. Elmer je potegnil svojo uro iz žepa.

»Pred približno pol ure sta izginila,« je dejal. In vendar se mu je zdelo, da je od takrat prešla že cela večnost.

»Pred pol ure,« je ponovil.

Kam sta krenila, tega ni mogel povedati. Temna noč ju je vzela. Tujec je odšel Poleg vrtnih vrat so stali štirje možje in govorili med seboj.

»... poslušaj... saj je bil preveč pijan in ni vedel, kaj dela. Sam in Ed sta ga dobila v gozdu. Peter mu je podstavil nogo in ga vrgel na tla — Piti moraš, ti vražji lump...«

Ko je tujec šel mimo njih so umolknil, nato pa so obrnili pogovor v drugo smer. Govorili so o osebnosti Angleža v sivem plašču, ki se je pravkar oddaljil.

priti tod mimo. Mogoče pa je v gozdu onstran mesta?«

Tujec v avtomobilu je nekaj zamrmral, česar pa onadva nista razumela.

Nato pa je rekel: »Hotel sem najprej najti vaju. Ostanita torej tukaj; jaz pa se vrnem in pogledam na drugem koncu mesta. Vedita pa, da ni sam. Neke deklica je z njim.«

»Kaj pravite!« je začuden vzklíknil Rdečbradec.

»Za vaju bo stvar sedaj precej težja,« je navidezno mirno dejal tujec. Njegova tovariša nista mogla niti slutiti, kakšno razburjenje skriva za to navidezno mirnostjo.

»Ali je tu kakšna stranpot? Obrniti moram svoj voz.«

»Ali hočete obrniti avtomobil?« je vprašal Rdečbradec in se previdno umaknil. »Lenny,« je tiho dejal tovarišu. »Zdi se mi, da se Avgustu sanja.«

Tujec je medtem obrnil avtomobil in švignil mimo njiju. Kmalu je izginil v temi in tudi ropot je zamrl.

»Ali si slišal, Lenny, kaj je rekel? Prvič slišim sedaj o dekletu. Zdi se mi, da ima ta gospodič druge, skrite načrte.«

Ko se je tujec vrnil v mesto, je zapazil, da je med njegovo odsotnostjo oživelo. Tu in tam so stale gručice ljudi. Na nekem ovinku je srečal dva moža s samokresom v roki. Na križišču je stal policist.

Policist pa ni vedel ničesar drugega kot to, da se je na posestvu mr. Elmerja nekaj zgodilo. Nekaj policistov je šlo tja. Vprašal je tujca v avtomobilu, če je videl dva moža. Eden izmed njiju je imel rdečo brado, drugi pa je bil majhen in debel. Anglež je odvrnil, da ju ni videl.

»Najbrž sta še v mestu,« je dejal policist. Nato je pristavil, da se bo nevihta gotovo približala mestu.

Bila je približno ena ura ponoči, ko je opazovalec zagledal v daljavi mogočne žaromete velikega avtomobila. Nenadoma je zbudil svojega tovariša, ki je spal, s hrbotom naslonjen na plot.

»Zbral sem nekaj ljudi, da ju iščeta v gozdu onstran mesta,« je dejal Anglež, ko je ustavil vozilo. »Nekdo pa mi je rekel, da sta mogoče v Svedovi hiši. Govori se, da tam straši. Kje je neki ta hiša?«

(Dalje sledi.)